

ЗОҲИДЖОН ОБИДОВ
СЕНГА ТАЛПИНАМАН

Тошкент
Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти
1990

Ўз
О—14

Обидов, Зоҳиджон.

Сенга талпинаман: Шеърлар.— Т.: Адабиёт ва санъат нашр., 1990.—80 б.

Зоҳиджон Обидов — қўшиқчи шоир сифатида элга манзур. Шоирнинг кўплаб тўпламлари шеърхонлар қўлига етиб борган

Ушбу тўламда муаллифнинг кейинги пайтларда ёзган янги шеърлари ва қўшиқлар гулдастаси жамланган.

Абидов, Захиджан. Стремлюсь к тебе: Стихи.

Ўз2

А $\frac{4702620202-97}{M352(04)-90}$ Доп. 90
ISBN-635-00804-6

© Зоҳиджон Обидов,
1990 й.

ОҚ ЙУЛ, ЭЙ, ВАҚТ ҚАРВОНИ!

Эй вақт, сен бош-кети йўқ
Олидан келган карвон.
Бошинг жумбоққа тўлиқ,
Охириг эмас аён.

Эй вақт, туғилганим он
Олдинг ўз карвонингга
Елиб борурман чунон,
Изним топшириб сенга.

Кўрсатдинг зап сир-асрор,
Тўхтовни билмай бир зум.
Неки қилсам ихтиёр,
Ажрини кўрди кўзим.

Улгурган юмишимдан,
Улгурмасим бўлди мўл,
Умрим созуриб зимдан,
Фурсат, елмишсан нуқул.

Етказдинг алалхусус
Умрим ёзига бу он
Юмиб то очгунча кўз,
Бўлгумдир ҳам отахон.

Тўхта десам ҳам зинҳор
Гапга кира кўрмадинг.

Одимларингни бир бор
Ортга томон бурмадинг.

Қимники олсанг бирга,
Ортингда тушиб қолди.
Қараб кечган умрга,
Юрагим уюшиб қолди.

Ҳамон мен ҳам бош-кетсиз
Карвонингда еламан.
Билмам манзилга қай кез
Мен ҳам етиб келаман.

Мени ҳам сен бир заҳот
Ортга ташлаб кетасан.
Олиб қанча бошқа зот,
Йўлда давом этасан.

Топганимни уларга
Инъом этиб қоламан.
Дунёни тарк этсам ҳам,
Шундан таскин оламан.

Ок йўл, эй, вақт карвони!

Пицунда

РЕПРЕССИЯ ҚУРБОНЛАРИГА

Қайлардан топай дарак
йўқу боринг бўлмаса,
Қайдан мададкор бўлай
нола-зоринг бўлмаса.
Нетиб кўзга сурай мен
гард, ғуборинг бўлмаса,
Қайга бориб гул қўяй
ҳеч мозоринг бўлмаса.

Ёвузлар пок шаънингга
туҳмат тўқиб, сотдилар,
Халқим дердинг, сени халқ
душмани деб отдилар.
Умринг қуёши бўҳтон
ботқоғига ботдилар,
Не ҳам қилардик ахир
нажаткоринг бўлмаса.

Одил йўл топди даврон,
қадринг шонга хеш энди,
Туҳмат тўзони тарқаб,
ёдинг дилга хуш энди.
Зоҳиджон хўрсиниб дер,
руҳинг бўлсин қуш энди,
Нетай қаро кун кетиб,
навнаҳоринг бўлмаса.

ОНА ҲАЙКАЛИ

Қабристон тўрида бўлмиш устивор
Олисан кўринган она ҳайкали.
Жудолик доғида боқур улуғвор.
Кўз ташлаб кимнингдир бўлиб маҳтали.

Турнадек тизилиб йиллар ўтса ҳам,
Азиз ёр ва фарзанд кўйида у зор.
Лаҳзалик дийдорга кўз тикиб ҳар дам,
Мўъжиза кутгандай боқар умидвор.

Эй мунис, эй мунгли жафокаш она,
Бу гуллар пойингга бўлсин тасаддуқ.
Фарзандлар доғини чекдинг мардона,
Қадрингга етгулик ҳеч бир баҳо йўқ.

Урушга нафратни қўзғайвер она.
Урушни кўрмайин улғайсин авлод.
Ортмасин пойнингда қурбонлар яна,
Фидойи жонларни жим этайлик ёд,

АСРЛАР ҲАМ УХШАР ОДАМГА

Айтиш мумкин бунн бемалол:
«Ҳар асрнинг ўз хислати бор».
Одамлардай таржимаи ҳол,
Дарду ғами, жумбоғи бисёр.

Асрлар ҳам келиб оламга,
Аста-секин топади камол.
Асрлар ҳам ўхшаб одамга,
Қашф этади таржимаи ҳол.

Билган, кўрган зукко отадай
Асрлар ҳам эрур меҳрибон.
Тажрибасин, билимин атай
Издошига этгай армуғон.

Яралмишди бизнинг аср ҳам
Асрларнинг зинасин ўтиб.
Олиб ибрат ўтмишдан ҳар дам,
Улғаяди янги йўл тугиб.

Бизни топди излаган замон,
Келдик кураш билан бу онга.
Энди бизга истиқбол аён,
Навқирон руҳ бердик жаҳонга.

Бу асрни «Октябрь асри»,
Деб ёздик биз тарихга мағрур.
Қоқ бўлиниб эскилик қасри,
Икки тузум кўрмоқда умр.

Бири бизнинг адолат томон,
Бири эса адоват тараф.
Фитнакорлик кўрсатур ҳамон
Қора кучлар бизларга қараб.

Бу асрни «атом асри ҳам»,
Деймиз, шунга етди илму фан.
Буларни ҳам ахир шу одам
Яхши ният билан кашф этган.

Бироқ бу кашф кирди терс йўлга,
Яралди у бўлиб бир бало.
Ақлу инсоф олмаса қўлга
Куррага йўқ омонлик асло.

Ақлу идрок йўлидан бориб,
Атом ваҳмин йўлин тўссайдик.
Асримизни хавфдан қутқариб,
Янги аср сари ўтсайдик.

Бу асрни «космос замони»,
Дегаймиз ҳам, этиб ифгихор.
Шудгор қилиб арзи самони,
Мардлик ўзни этмоқда ошкор.

Кезсак не тонг юлдузлар аро
Етиб келдик шундай замонга.
Айлаб шумлар бетини қаро,
Бахт тилайлик барча инсонга.

О Ш Қ О Р А Л И К

Дуч келсанг хавф кўрдилар,
Чурқ этсанг, чўрт бўлдилар
Сўнг телба деб кулдилар,
Шўринг қуриб қолганди
Бечора, ошкоралик.

Тик боқсанг бошга сўқиб,
Айёрлар зоғдай чўқиб,
Шаънингга бўҳтон тўқиб.
Тинкангни қуритдилар,
Эй, шўрлик ошкоралик.

Маст туядек бўкириб,
Чақмоқ чақиб, ўкириб
Минбарларга мушт уриб,
Туҳматчи ҳам дедилар,
Сени, эй, ошкоралик.

Иллатларга ўт қўйиб,
Сўзлолмай, тилинг куйиб,
Димиқиб, дилинг куйиб,
Дардинг ютиб юракка,
Уртандинг ошкоралик.

Қайдан келсанг, шарт тўсиб,
Утар йўлларинг бузиб,
Умид риштасин уз деб,
Абгор этмоқ бўлдилар
Сени, эй, ошкоралик.

Қўл синиғи енг ичра,
Сир очакўрманг сира,
Даркор деб юз-хотира,
Даки, дашном бердилар
Жим бўл деб, ошкоралик.

Неча бор доғда қолдинг,
Тору танг чоғда қолдинг.
Қувғин, авлоқда қолдинг
Лол бўлиб, ҳайрон бўлиб,
Уй суриб, ошкоралик.

Тисландинг, чекинмадинг,
Шумларга букилмадинг.
Қўрқиб дув тўкилмадинг,
Бердинг барига бардош,
Жафокаш, ошкоралик

Авроқларга юрмадинг,
Иккилана кўрмадинг,
Отни ортга бурмадинг
 Синовларда синалган
 Эй, танти ошкоралик.
Одиллик замин эди,
Пок виждон ғаминг еди.
Тантанаиғ таъмин эди,
 На ўт, на сувда йитмас
 Барҳаёт, ошкоралик.
Бор экан-ку, рўшнолик,
Адолатга ошнолик,
Бор бўл ҳаққа ташналик,
 Бор бўл ҳамиша ҳамрўз
 Қадирдон, ошкоралик.
Елғон тўкилгай тўс-тўс,
Қинғирлик қўрғонин буз,
Ҳақлик — доим ёруғ юз.
 Яшайвер ёруғ юз-ла
 Эй, ростгўй, ошкоралик!

ҚИЗИЛ ЭШЕЛОН

Эсдан чиқмас қизил вагонлар,
Олиб кетган эди жанг сари.
Тенгқурлар-ла йўл олган онлар
Кетмайди ҳеч кўзимдан нари.

Ҳижрон нима, билмаган эдик,
Юрагимиз қолди чўғланиб,
Ешлик экан тезда кўникдик,
Кетавердик яна шўхланиб.

Бораверди қизил вагонлар
Ғарб томонга мудом йўл олиб.

Қўрк кўрсатди ажиб томонлар,
Бизни роса ҳайратга солиб

Чўллар қолди сарғайиб бўм-бўш,
Олов пуркаб бизга беомон.
Ел эсса бас, унга тутдик тўш,
Ташналикдан қуриб ҳоли-жон.

Жимир-жимир дарёлар кўрдик,
Кўприклар кифт тутиб ўтказди.
Яшил ўрмон оралаб юрдик,
Рябиназор қучоғин ёзди.

Жигарранг тик гуж қарағайзор
Ва оқ қайин қуршади бир-бир
Жанглар ўтган ерларга бу бор
Келдик мана, йўл босиб оғир.

Кетаверди қизил эшелон,
Элак янглиғ тсбратавериб.
Қуршайверди жанг ўтган томон,
Боқамиз эс-ҳушни бой бериб.

Вайроналар ётар шумшайиб,
Ҳаробалар мунграйиб ўтар
Печ мўриси учрар тумшайиб,
Билолмаймиз яна не кутар.

Мажақ танклар ётар маймашиб,
Пачоқ тўплар қолмиш сўррайиб —
Турфа анжом ётмиш қалашиб,
Пароканда бўлиб қорайиб.

* * *

Бўлиб қизил вагонлар бўм-бўш,
Юрди-кетди бизларни ташлаб,

Йироқлади ўнглагунча ҳуш,
Нимагадир юракни гашлаб.

Ҳамон чиқмас асло эсимдан,
Узоқ юрган қизил эшелон.
Айиргандек ёшлик кезимдан,
Ғойиб бўлди қайгадир томон.

Болаликни тарк этдик мутлоқ
Уй либосини орқага ташлаб.
Шинель кийиб, милтиқ осган чоқ,
Йигитликни юбордик бошлаб.

Назаримда қизил вагонлар,
Мендан йироқ кетмоқда ҳамон.

УРУШ АСОРАТИ

Қуролдош дўстларим профессор Тўғон Эр-
назаров, композитор Абдураҳим Муҳаме-
дов, фотомухбир Миржамол Ҳусановлар
уруш асоратидан бевақт дунёдан кўз
юмдилар.

Мактабдош эдик биз, ҳали ёш эдик,
Ишқ билан маст-аласт, ўт-оташ эдик.
Шиддатли бонг урди Ватан жанг сари,
Мактабни тугаллаб, қуролдош бўлдик.

Айрилиқ ўтида қолди севгимиз,
Ҳижроннинг нелигини ҳис этдик чунон.
Ажалнинг кўзини қилиб шамғалат
Оқоқда ёрга хат битганмиз сўзон.

Қон кечдик, сув кечдик, ботқоқдан ошдик,
Ев билан ҳар қарич ер деб талашдик.
Хароба шаҳарлар, вайрон қишлоқлар,
Қултепа манзиллар узра савашдик.

Жон олиб, жон бериб етдик зафарга,
Чек қўйдик Фарб томон тушган сафарга.
Болалар қий-чувлаб гўшама-гўша
Суюнчи олай деб тушди чопарга.

Қўлини кўтарди ёвлар қалтираб,
Қайтдик биз нишондан кўкрак ялтираб.
Давралар қизиди жанг гурунгидан,
Ҳикоя қилдик биз махорка ўраб.

Ҳадемай тез ўтди йиллар галалаб,
Бошдаги оқ сочлар кетди болалаб,
Биримиз олиму биримиз рассом,
Биримиз шеър ёздик элни оралаб.

Меҳнатдан бахт топдик уччимизга ҳам,
Уччимиз мезбонлик қилдик дам-бадам.
Кечарди умримиз айёмлари соз,
Яшардик турмушдан хотиримиз жам.

Парт этиб оламдан ўтди биримиз,
Ларзага тушди шўх, равшан дилимиз.
Ҳаётдан кўз юмди иккинчимиз ҳам,
Марҳум деб аташга бормас тилимиз.

Иккисин ҳаётда ўрни бор эди,
Ҳали кўп яшашдан умидвор эди.
Езилмай қолди эҳ, нечалаб китоб,
Рассомнинг режаси бемиқдор эди.

Бириси фацда из қолдириб кетди,
Шогирдлар дилини ёндириб кетди.
Бириси нақш этмиш ҳаёт гаштини
Ўлими хаёлга толдириб кетди.

Наздимда атрофим ҳувиллаб қолди,
Аламдан асабим гувиллаб қолди.

Ишонгим келмайди ўлмишлар деса
Зирқираб юрагим шувиллаб қолди.

Қутловлар ёзсайдим етук ёшига,
Дўпилар кийгазсам дердим бошига.
Қутловмас, жудолик шеърини туздим,
Гул қўйдим, ўзимас, қабрин қошига.

Дедилар урушнинг касофати бу,
Жангдаги жароҳат асорати бу,
Оч-тўқин, қор-ёмғир урган охида
Хандақда ивишлар касорати бу.

Урушнинг шаънига келар десак оз,
Унинг қотиллиги сезилмоқда боз.
Талай йил муқаддам етган жароҳат
Бемаҳал ўлимга бўлмоқда асос.

Урушдан ўзим ҳам тортганман алам,
Аламдан гоҳо тор кўзга кенг олам.
Мажруҳлик қисматим, бир умр маним —
Бағримни йўмзайди пинҳона нолам.

Урушга шу боис қаҳрим беҳудуд,
У ҳамон солмоқда жонларга човут,
Одамлар урушнинг бўғзидан тутинг,
Алами минг йил ҳам бўлмайди унут.

НОМАЪЛУМ СОЛДАТ

Қуршайвер эй, зилдаин сукут,
Бошлайвер эй, мрамар хиёбон.
Чарх уравер лов-лов мангу ўт,
Сехрлайвер муқаддас макон.

Бунда ётур номаълум солдат,
Деб аталмиш бир фидойи жон.
Ёшига-ёш қўшолмас фурсат
Шу боис у мангу навқирон.

Сукут сақлаб турмиш дов-дарахт,
Ҳатто мангу ўт ёнар бесас.
Бунда тил ҳам, эс-ҳуш ҳам карахт,
Ҳатто ел ҳам шўхлик этолмас.

Номаълум деб аталган солдат,
Номаълум деб сўзланур шартли.
Мардлиги ҳақ, бўлиб каромат,
Тирилгудай бўлса башарти —

Пайдо бўлиб ҳов ўша сурон,
Ер юзига солгайдир ларза.
Дилга сирмай кетиб галаён,
Жонлангай у саф тортган лаҳза.

У бир эмас, миллион-миллионлар —
Пок руҳин жам айламиш тугал.
Шу боисдан жанговар онлар
Аросати кўринур ҳар гал.

Қўлдан ортда жангу талафот
Тек ёт солдат, юртинг тинч, омон.
Даф бўл, уруш деган касофат,
Тинчлик учун кўксимиз қалқон.

САЛОМ, ПУШКИН!

Машинамиз тортар домига
Тинмай равон йўллар лентасин.
Аждар нусха арклар комига
Шўнғигаимиз бунда муттасил.

Пешкаш чиқар небоскрёблар
Иорглиф чирмашмиш кўкка.
Машинамиз ҳамон йўл ҳўплар,
Шаҳар ўхшар поёни йўққа.

Қуршаб олди Шанхай ҳайбати
Турфарангда товланиб ҳар дам,
Ажаблидир унинг зийнати
Кўз тиндирар тумонат одам.

Не ҳол, ўнгим ё тушимми бу?!
Пайдо бўлди қаршимда Пушкин.
Боқиб турар кўз ўнгимда у
Нигоҳидан илҳоми жўшқин.

Москванинг майдони аро
Турган каби сурмишди хаёл.
Термуламан мен унга шайдо,
Туғишганим топган каби лол.

Салом Пушкин, эй мунис даҳол!
Борлигимга солдинг ҳаяжон.
Хаёлда йўқ эди мутлақо —
Бу учрашув, бундай қутлуг он!
Шанхай

ТЕПА ВА ТОҒЛАР

Замонлар айланиб, таги бўш тоғлар
Туядек тиз чўкиб, адир бўлади.
Пайт келиб, адирлар нураган чоғлар
Чўнқайган тепалар содир бўлади.

Ҳайронман, баъзи бир тепалар нечун
Гердайиб, ер-кўкни кўзга илмайди.
Тоғлар нурар эрса, бундай тепалар
Ҳоли не кечмоғин хаёл қилмайди.

ҚАЙДА ЭДИ

Дунёда ўт бўлмаса,
Кул қайда эди,
Сув келмаса чўл аро
Гул қайда эди.

Мен сафардан қайтаркан,
ўйлайман ҳар бор
Эл бўлмаса, мунча кўп
Йўл қайда эди.

ХУШОМАД

Хушсмаднинг бети йўқ,
Бугунча ўнг, эрта чап
Қўзларингни қилиб лўқ,
Кетар ўзгага қараб.

Хушомадга учма кўп,
Ҳаволатса келма бўш
Учсанг мафтуни бўлиб,
Қадрингга де хайр-хўш.

ПИЁДАЛАР

Суворийлар сурганида от,
Руҳ ажалдай қоққанди қанот.
Жини қўзиб филлар босса ҳам,
Қалқон қилиб кўксини ҳар дам
Рад этади мард пиёдалар

Фарзинларнинг дағдағаси ҳам,
Қаттол шоҳлар бўсағаси ҳам
Улар учун писандмас зинҳор,

Улар кичик, аммо пурвиқор,
Булар шундай митти доналар.

Булар шундай митти доналар,
Ев сафига гулгула солар.
Говлар келса қилиб чилпарчин,
Бўлур ҳатто забардаст фарзин,
Булар шундай мард пиёдалар.

Хавф кўрганди қўрқмас, бекинмас,
Ўлса ўлур, аммо чекинмас.
Ўз аҳлига содиқлар улар,
Ўз постида мард туриб ўлар,
Булар шундай танти доналар.

Булар шундай митти доналар,
Тантилиги эс-ҳушим олар.
Сафларида тургим келади,
Зафарга тенг юргим келади,

Булар шундай мард пиёдалар

ҚУЗЕШ ФОНТАНИ

(Боқчасарой фонтанига)

Эзгу севги, ҳижрон фонтани,
Кўз ёшингни тиймабсан ҳамон.
Излаб келдим олисдан сани,
Сукутдаман қаршингда бу он.

Бош эгаман сенинг қошингда,
Сен кечмишнинг мунгли тимсоли.
Юм-юм тўқсан аҳли сенингда
Кўрдай кечмиш даҳшатини оли.

Дилдор бека кўз ёшими бу,
Ё турк қизин унсиз фиғони?!
Ё фонтанга кўчгани мангу
Марҳумларнинг дийда гирёни.

Ҳамон йиғлар ҳасратли фонтан,
Хаёлларим мисли бир гирдоб.
Замонларга сингиб бораман
Кўрингандек сеҳр этган сароб.

Ўз ҳусни-чун элдан айрилган
Мазлумлар шарпаси келар.
Ўз ҳусни-чун эркдан айрилган
Маъсумалар оқ саси келар.

Наҳотки ҳусн бахт учун завол,
Наҳотки ҳусн сабаб қулликка!
Севгани-ла тополмай висол,
Наҳотки, ишқ тушса хўрликка!..

Қарахт қилган ўйларим мудом
Таралмайди силкисам-да, бош.
Дард-ҳасратим бўлмас деб тамом,
Мунгли боқар бунда ҳар бир тош...

Марҳумлар не тилар мендан,
Чекин, даҳшат қўзғатган хаёл!
Кўзга фонтан бўлиб кўринган
Бокира қиз, ўз сеҳрингни ол.

СОҲИЛДАГИ УЙЛАР

Соҳилдаман...
Бир кўркама кема
Пайдо бўлди жилоси билан,
Денгиздаги бу ўктам кема
Ўтди қўшиқ, навоси билан.

Шўх садолар таралиб қувноқ,
Ҳукмрон эди унда шавқли руҳ,
Сафарчилар бўлиб вақти чоғ
Боришарди янгратиб қўшиқ.

Менга чексиз завқ этиб инъом,
Афсунлади кема эс-ҳушим.
Эргаштириб кетди, этиб ром
Менинг учқур хаёлим қушин.

Мен соҳилда қолдим паришон,
Кема кетди олисни кўзлаб
Тобора у кичрайиб чунон,
Шўх садолар борарди сушлаб.

Навқиронлик шу кема мисол,
Утиб кетар экан бирпаста.
Ҳушим йиғиб, бўлганингча лол,
Қоларкансан бош чайқаб аста.

Кема қайтар, қайтарми ёшлик,
Ортга қайтмоқ умрга хосмас.
Кўрсатсанг ҳам қанча оташлик,
Навқиронлик ўрнини босмас.

Мана, ёшлик борар йироқлаб,
Масофага-масофа қўшиб.
Ёшлик чоғин дилда ардоқлаб,
Эслагаймиз юраклар жўшиб.

На дағдаға, на нола, афсус
Қайтаролмас ёшлик чоғини.
Укинч билан ортга ташлаб кўз,
Укситмайлик умр богини.

Дадил юриб истиқбол сари,
Бардамликни бой берма, юрак.
Ешлик сендан кетса ҳам нари,
Руҳ ёшликда қолмоғи керак.

Гагра

ШАФҚАТГА МУҲТОЖ

Оломон оқмоқда қабристон томон,
Қайиқдай қамоқда эл аро тобут.
Қариндош-уруғлар олдинда нолон,
Юзларида алам, юрак тўла ўт.

Удум шу: дуч келган ўтолмас лоқайд.
Шошилиб ўзини тўдага урар.
Тобут дастасига қўл чўзиб шу пайт,
Елкага олиб тез, бир муддат юрар.

Бир дўстим шу зайл кузатилар он,
Бир таниш кўзимга ташланиб қолди.
Удумга биноан у ҳам шу замон,
Тобутнинг дастасни елкага олди.

Иккиси сув билан ўт қадар эди,
Тириги марҳумга бермас эди кун.
Қадрини пийпалаб, тиг қадар эди,
Энди-чи, ачиниб кўринар букун.

Нечун лутф этмадинг у тирик экан,
Не учун танг чоғи қўлинг чўзмадинг
Нечун сен йўлига босаркан тикап,
Изтироб чекканда пинак бузмадинг.

Одамлар ардоқланг яхши инсонни,
Мурдамас, тириклар шафқатга муҳтож.
Тиригин заҳарлаб, узилгач жони
Инсофли бўлмоққа борми эҳтиёж?!

УЙЛАЙМАН

Пушкинни отдилар, дафидир ерга,
Лермонтов отилди, она-Ер қучди.
Хотири айлапди ўлмас шеърга,
Ҳар сатри элнинг дил қатига кўчди.

Қимларни комига тортмади ўлим,
Улар-чи, тириклай ҳамон яшарлар.
Тўсолмас ажал ҳам уларнинг йўлин,
Улар-чи, асрлар бўйлаб ошарлар.

Довриғи қитъадан-қитъага ўтмиш,
Иzzати тобора турфа хил элда.
Шавкати курраи заминни тутмиш,
Оташнок шеърят турфа хил тилда.

Мен хаёл ва ҳайрат осмонидаман,
Оёгим Ерни ҳис этмайди гўё.
Мен илҳом оламин бўстонидаман.
Сеҳр этмиш борлигим шеърый бир дунё.

Уйлайман, қандай қўл титрамай андоқ,
Ўқ узди журъатлаб шоир бағрига.
Уйлайман, Ер узра сиғмаган юрак —
Қандайин сиғди деб ернинг қаърига.

МЕҲРИМ КОШОНАСИДАН

Ишқингга гўша тутдим
 Меҳрим кошонасидан,
Ўзга ёрни ўтказмам
 Кўнглим остонасидан.
Сен деб хаёл ҳамиша
 Гирдоб солиб олар хуш,
Найлайн ишқ савдосин
 Мен ҳам мастонасидан.

Ғаввос бўлиб кўйингда
 Сеҳринг наҳрига чўмдим.
Тинглаб кўр ғазал тердим
 Сўзлар дурдонасидан.
Нолишларим дардингда
 Қўшиқ бўлиб янграр зор,
Туйғумдаги тўфонлар
 Кўнглим пўртонасидан.
Ҳарчанд парвона бўлсам
 Қиё боқмай ўтарсан,
Кўргазсанг петар жоно
 Меҳринг нишонасидан.
Кўнглинг билолмай доғда
 Юрмишман зору хайрон,
Бас, ёнмасин Зоҳиджон,
 Нолиб пешонасидан.

КЕЧОЛМАЙМАН

Кўнглингга йўл очай дерман, очолмайман,
Меҳрингдан сув ичай дерман, ичолмайман.

Минг ўргулсам бир бора ҳам лутф этмадинг,
Бу савдодан кечай дерман, кечолмайман.

Бир аросат йўлда қолдим, ҳушим забун,
Бу жумбоқни ечай дерман, ечолмайман.

Кўкда қушлар учиб борар бўлиб иноқ,
Сенсиз танҳо учай дерман, учолмайман.

Қанотим ҳам, ҳаётим ҳам сен-ла мумтоз,
Йўқ десанг ҳам, бор бўл дерман, ўч олмайман.

Зоҳиджоннинг кўнгил қуши сени дер мудом,
Бу қисматдан кечай дерман, кечолмайман.

ТЎККИЛ ДИЛДА БОРИНГИ

Мактубларим бежавоб,
 нозингми, инкорингми?!
Насибам этдинг азоб,
 нозингми инкорингми?!
Юрсам андармон бўлиб,
 парвойифалакдирсан,
Солдинг шубҳадан гирдоб,
 нозингми, инкорингми?!
Кўнгил узиб кетай деб,
 юз бор чоғлаиб кўрдим,
Сеҳринг экан беҳисоб,
 нозингми инкорингми?!
Минг ўлиб-минг тирилган
 умидлар сарсониман,
Бу қилмишларинг моҳтоб,
 нозингми инкорингми?!
Гоҳ нохуш, гоҳ боқиб хуш,
 этарсан зору ҳайрон.
Сен раво кўрган сароб,
 нозингми инкорингми?!
Зоҳиджон ҳам бировнинг
 арзанди бир фарзанди,
Борми заррача инсоф,
 тўккил дилда боринги.

УНГИММИ Е ТУШИММИ

Лутф этиб майин боқдинг,
 ўнгимми ё тушимми?!
Умид учқунин ёқдинг
 ўнгимми ё тушимми?!
Бузиб аҳду паймонинг,
 ишониб фанимларга,

Нега адашиб-оғдинг,
 ўнгимми ё тушимми?!
Қаҳринг булут тарқаб,
 рўшнолик ато этдинг,
Қалбга нур бўлиб оқдинг,
 ўнгимми ё тушимми?!
Меҳринг ташнаси эрдим,
 муҳаббат саҳросида,
Дилга дарёдек оқдинг,
 ўнгимми ё тушимми?!
Зоҳиджон дил дардини
 неча бор хатга солди,
Нега мунча кеч уқдинг,
 ўнгимми ё тушимми?!

Х А Ё Л Л А Р

Не кўйларга ташламас
 ёр деб эзган хаёллар.
Не ўйларни бошламас
 ёр деб эзган хаёллар,
Дам суронли бўрондай,
 дам сафоли сабодай
Дил мулкин холи қўймай,
 елдай эсган хаёллар,
Хаёллар-эй, хаёллар,

Хаёллар, эй хаёллар!
 ўз ҳолимга қўймайсиз,
Туйғуларим, ҳисларим
 эрмак қилиб тўймайсиз,
Енгил-енгил уқпардай
 эс-ҳушимни учириб,
Қайдин қайга кўчириб,
 ўзни асло тиймайсиз.
Хайёллар-эй, хаёллар!

Айтганимга кўнмайсиэ,
 авроғингиз зўр экан,
Ёр ўзгани дер эмиш,
 Зоҳиджонинг гўр экан.
Севги ажиб бир савдо,
 тикан билан мисли гул,
Аччиқ билан чучуги
 ҳамишалик жўр экан,
Хаёллар-эй, хаёллар!

КҮНГЛИМ ОСМОН

Кўнглим осмон менга майлинг бор учун,
Шафқатинг давлат менингдек зор учун.

Сен билан бу дилбар олам дилнавоз,
Борлигим бахшида сен дилдор учун.

Яшнагай дил ўзгаларга нораво,
Менга инъом бунча хуш дийдор учун.

Гоҳ кўриб-кўрмасга олсанг майлига,
Минг тасанно мунча номус-ор учун.

Четда қолсам, даврада этдинг имо,
Жон тасаддуқ сен каби ҳушёр учун.

Зоҳиджоннинг оҳи топди эътибор,
Қалбини тутмиш тугал сен ёр учун.

ТАСАННО!

Хоразмнинг Лазгисининг шўхлигига,
Наволарин баҳосининг йўқлигига,
Хонандалар юрагининг чўғлигига,
Минг тасаддуқ, минг ташаккур, минг тасанно!

Жайхун мисол шўх тўлқинда наволари,
Дилни тўлғар сеҳри сахий садолари.
Мунча дилбар рақсга кўчган сафолари,
Жон тасаддуқ, минг ташаккур, минг тасанно!

Мунча сирли раққоса қиз имолари,
Рақсида бор қуш чарх урган самолари.
Бахтдан балқир шафақдай ол сиймолари,
Жон тасаддуқ, минг ташаккур, минг тасанно!

Кўзим тиниб, кўксимга дил снғмай қолди,
Шавқим қуши кенг саҳнадан чиқмай қолди,
Шайдолигим эс-ҳушимни йиғмай қолди,
Жон тасаддуқ, минг ташаккур, минг тасанно!

ЁР АЙЛАНАЙ

Юрармишсиз йўлим пойлаб,
ёр айланай, ёр ўргулай,
Мен ҳам интиқ йилу ойлаб,
ёр айланай, ёр ўргулай.
Ориятни бизга берган,
жасоратни Сизга берган,
Пешвоз чиқинг ўзни шайлаб,
ёр айланай, ёр ўргулай.
Ўзим пешкаш чиқай десам,
қизлик ори йўл бермагай.
Сиз дуч келинг мардлик айлаб,
ёр айланай, ёр ўргулай.
Сўзни бошлаш сиздан бўлсин,
нозли қараш биздан бўлсин,
Отмағайман қошни ёйлаб,
ёр айланай, ёр ўргулай.
Аёл қалби қилдан нафис,
уни жондай билинг азиз,

Қалбга киринг шуни ўйлаб,
ёр айланай, ёр ўргулай.
Пок дил билан айланг хушхол,
сўнг демайлик хайр, хуш қол,
Зоҳиджонлар келсин тўйлаб,
ёр айланай, ёр ўргулай.

У Р Г У Л А Й

Интизорман йўлларига, келса дилдор ўргулай,
Жон нисор айлаб унинг бошида минг бор ўргулай.

Меҳрининг шавқида яшнар жонфизо ишқим мудом,
Ҳар фасл бўлсин мунаввар васлидин ёр ўргулай.

Еди бирлан бу кўнгил мулкида шод кезгай хаёл,
Этмасин ортиқча муштоқ сеҳри бисёр ўргулай.

Таширифи — кўнглимга кўклам, лутфи — офтобим менинг,
Лаҳза-лаҳза кўз тутарман, дил тўла зор ўргулай.

Кетмагай бир зум кўнгил кўзгусидан ёр жилваси,
Жон тасаддуқ дер Зоҳиджон, келса такрор ўргулай.

ШАЙЛАНИБ ҚОЛДИ

Сеҳринг бор экан, сен деб,
Бошим айланиб қолди,
Кўнгил қуши сен томон
Мудом шайланиб қолди.
Кўчангдан ўтар бўлсам,
нарилаб кетолмайман,
Нетайки, ихтиёрим
сенга бойланиб қолди.
Ўйларман, ўйим етмас,
осмонсан бўйим етмас,
Жамолинг кўздан кетмас,
дилга жойланиб қолди.

У Р Т А Д И Н Г - К У !

Турмадинг аҳлингга дилдор,
айт-чи, инсофинг қани?
Севги савдосига дошли
тоқату тобинг қани?
Бу кўнгил нурланмиш эрди
сен кулиб боққанда ёр,
Узгинанг қалбимга солган
шўълаи нобинг қани?
Тунлари васлинг кўриб ёр,
тушларим обод эди,
Менга эҳсон айлаган ул
жилвакор хобинг қани?
Мендан ўтган эрса; бирмас,
узр этай минг бора мен.
Тавбама кечмоқ қийинму,
тарки азобинг қани?
Сонминг тўп-тўп олис юлдуз
парча ойга тенгмидир,
Сен ахир офтобим эрдинг,
барқи ноёбинг қани?
Айт-чи, Зоҳиджонча сенга
садқаи зор қайда бор,
Бўлса бордир, лек менингдек
меҳри гирдобинг қани?

Э Т М А С И Н

Қўй шумлар даврасини,
қадрингга лат этмасин.
Сенга муштоқ кунларни
заҳри олуд этмасин.
Кўнгил чаманзорига
баттол кўкат йўлатма,
Бегона ўтлар ғовлаб,
сара гуллар йитмасин.

Ўткинчи айшу ишрат
кимнинг умрин безабди.
Бепайт келган аёздек
хазон этиб кетмасин.
Текинтомоқлар айшин
ким ҳам дей олар ҳалол,
Енгил-елли яшашлар
саробдай чалғитмасин.
Қелажак бир тўкин бир боғ
тўғри юрган етади,
Йўл танлай бил, йўлингда
чағиртикан битмасин.
Увол қилмай умрни
ардоқла дер Зоҳиджон,
Афсус ўқлари дилни
тилка-пора этмасин.

ЭЪЗОЗ ИСТАСАНГ

Айла дилкашлик ҳамиша
оқилу доно билан,
Айла дилдорликни сен чин
хулқи хуш барно билан.
Сирти силлиқлик бўлурму
қадрү қимматга гаров,
Ботининг ораста айла
мағзи соз маъно билан.
Элда эъзоз истасанг гар
кўзла поклик даврасин,
Бирга бўлгил шавқли меҳнат
гаштига ошно билан.
Бир келур оламга одам,
гар фароғат истасанг,
Ўз хаётинг айла пайванд
бир гули раъно билан.

Даҳр аро не сир-синоат
кўрмади бу Зоҳиджон,
Хормайин пок ўтказ умринг
файзи соз асно билан.

ҚУТҚАРГИЛ

Аё дилбар, бу наво
соф меҳрим булоғидан,
Сара гуллар атадим
шайдо кўнглим боғидан
Билмай ишқ савдосини,
яшар эдим осуда,
Негиб қўйдинг, кўнглим зор,
сенга дучор чоғидан.
Тушимда ҳам, ўнгимда
хаёлинг холи қўймас,
Нари кетмай жамолинг
кўзларим қароғидан.
Зарра парво қилмайсан
дарду дилимга зинҳор,
Негар кўнглим ёришса,
шафқатинг чароғидан.
Изҳори дил этурман
ишқимни баён айлаб,
Неки десам шаънинга,
бу кўнгил ардоғидан.
Этди таронаи ишқ
Зоҳиджон наво айлаб.
Қутқаргил бу шайдони
турфа гумон доғидан,

ЖИСМУ ЖОНИМ ЕНДИ-КУ

Турмади аҳдида дилдор,
ташна дил ўрганди-ку.
Илгари ўз ваъдасин ҳеч
бузмайин юрганди-ку.
Бу не савдо эрди ундан
неча кундир йўқ нишон,
Гар келолмас эрса юз бор:
узр этиб турганди-ку
Не бўлиб мактубларимга
энди йўқ ҳатто жавоб.
Райҳону жамбул солиб ёр,
хат ёзиб турганди-ку.
Келса дийдорлашмоқ они
минг балога чап бериб,
Аҳдини бузмасликни чандон
чорасини кўрганди-ку.
Тонг ёришиди қайта элга,
лек дилимга тун чўкиб,
Тўрт томоним зим-зиёлик
комига бурканди-ку.
Эй сабо, еткур Зоҳиджон
оҳини дилдорига,
Эзмасин бу интизорлик,
Жисму жоним ёнди-ку.

ҚИЕ БОҚСАНГ

Исминг эшитмоқ жоно, энг аъло садо менга,
Васлинг умиди дилга тенгсиз бир сафо менга.

Келмоғинг муждасидан кенгайиб кетди олам,
Уфургандек туюлур соф бодисабо менга.

Лутф айлаб қиё боқсанг, бошим етгай фалакка,
Бормикин шафқатингдек саз арзи само менга.

Ҳажрингни раво кўрма, қайдин тополгум бардош,
Бу жаҳонда ҳажрингдек борми зил жафо менга.

Ошиқлигим таъналаб, кулсанг менга олам тор,
Бўлғайму бу таҳқирдан ортиқ бир сазо менга.

Зоҳиджон ишқ дардига даво излаб топмади,
Еру кўкда йўқ экан васлингдек шифо менга.

БУЛДИМ ХУМОР

Бағримда сўнмас тоша,
найлай дилдор дардингда,
Ишваларинг соғиндим,
ўртар хумор дардингда.
Лолу паришонингман,
сеҳрингда мудом эс-ҳуш,
Ҳолим сўрсанг нетар ёр,
мен интизор дардингда.
Азиз билдим жонимдан
нозу адоларингни,
Ғамзаларингга зорман,
бу дил абгор дардингда.
Қолдим ҳижрон чўлида,
қани висол бўстони,
Оҳим етказсин сабо,
мен бунда зор дардингда.
Ноламни тинглаб шояд,
нетар уйғонса шафқат,
Интиқ кўзларимга боқ,
тун-кун бедор дардингда.
Этурсан мунча муштоқ
шайдо Зоҳиджонингни
Айт-чи, камми мен чеккан
шунча озор дардингда.

ЖОНИМ БОРИЧА

Она юрт мен сенга шайдо,
Танда жоним борича,
Сақлайин қадрингни мен то
Қатра қоним борича.
Тунда ой, кундуз қуёшдек
Бошда парвонинг бўлиб,
Сендан ўргилсам дегайман
Зарра оним борича.
Мен баҳор янглиғ қучоғинг
Гулга тўлдиргим келур,
Чунки меҳрим кўкда минг бир —
Қаҳкашоним борича.
Ойни айвон айлабон мен
Сенга термулгим келур,
Эт мудом шавқингла сархўш,
То поёним борича.
Билки Зоҳиджон тирикдир
Завқу илҳоминг билан
Куйлагумдир шавкатинг то
ном-нишоним борича.

КҮНГЛИМГА ОТАШЛАР

Муҳаббат даштида ҳайрон
менингдек ташнаи зор йўқ,
Висол бахтига етказмас
сенингдек бағритош ёр йўқ.
Бу ишқ савдосига ташлаб,
билиб, билмасга олмишсан,
Сенингдек бир жафокору
менингдек дарди душвор йўқ.
Солиб кўнглимга оташлар,
ани баттар ёқар бўлдинг,

Сенингдек бир ситамкору
менингдек ҳоли ночор йўқ,
Узинг ёққан бу оташга
ўзинг кор этмасанг бўлмас,
Сенингдек сеҳри бисёру
менингдек лол, гирифтор йўқ.
Тирик эрсам висолинг деб,
яшашдан кечмагум ҳаргиз,
Сенингдек нози сержоду
менингдек лол, гирифтор йўқ.
Зоҳиджонни синар эрсанг,
синайвергил ситамкорим,
Сенингдек имтиҳонкору
менингдек доши бисёр йўқ.

СЕНИ КЎРГАН ОНИМДАН

Ҳушимда ҳуш йўқ асло
сени кўрган онимдан.
Енгди ишқ деган савдо,
сени кўрган онимдан.
Дил қуши энди ҳар зум
сен томон тилар парвоз,
Соянгдай юргум шайдо
сени кўрган онимдан.
Васлинг умиди бирлан
хаёлларим безанди,
Хаёлларим сержило
сени кўрган онимдан,
Чертиб қўйиб дил торин,
этдинг мени умидвор,
Едингсиз ўтмас асно,
сени кўрган онимдан.
Умидим гулшанига
фақат ўзинг бўл боғбон,

Кўнглим васлинг дер танҳо,
сени кўрган онимдан.
Зоҳиджон наво айлар
номингни тилдан қўймай,
Кўйингда қўшиқ ошно
сени кўрган онимдан.

З Е Б О Л А Н И Б

Сархуш этмишсан азиз ёр
хуш боқиб, ошноланиб,
Ақлу одоб бирла нозик
ийманиб, барноланиб.
Яшнагай дил ишвалардан,
энди сенсиз йўқ илож,
Шафқатинг тарк этма, кўнглим
қолмасин саҳроланиб.
Руҳим ўрлар кенг самога
меҳр ила гар йўқласанг,
Марҳабо, дил ташнаи зор,
ташриф эт танҳоланиб.
Сен ҳаётим кўркидирсан,
сен хаёлим зийнати,
Сен билан ҳар он сафоли,
бирга бўл зеболаниб.
Чеҳраи олинг бу кўнглим
кўзгусидан кетмагай,
Не қилиб қўйдинг сеҳрлаб,
кўзларинг шаҳлоланиб.
Билки Зоҳиджон вафо деб
жонини этгай фидо,
Бирга бўл сен ҳам садоқат
мулкида аълоланиб,

ЕР АЙЛАНАЙ

Ўтармишсиз йўлим пойлаб,
ёр айланай, ёр ўргулай,
Мен ҳам интиқ йилу ойлаб,
ёр айланай, ёр ўргулай,
Ориятни бизга берган,
жасоратни сизга берган,
Пешвоз чиқинг ўзни шайлаб,
ёр айланай, ёр ўргулай.
Сўзни бошлаш сиздан бўлсин,
зимдан қараш биздан бўлсин,
Отмағайман қошни ёйлаб,
ёр айланай, ёр ўргулай.
Аёл қалби қилдан нафис,
уни жондай билинг азиз,
Қалбга киринг шуни ўйлаб,
ёр айланай, ёр ўргулай,
Пок дил билан этинг хушқол,
сўнг демайлик «хайр, хушқол»,
Зоҳиджонлар келсин тўйлаб,
ёр айланай, ёр ўргулай,

УМРИМГА-УМР ҚУШГАЙ

Кўнглим қуш каби эрка
кулиб боққан чоғингда,
Бир умр бўлсам дерман
шу хил шўх ардоғингда.
Кўрмасам билмас эрдим,
соғинмоқ савдосини,
Сенсиз яшолмам энди
қолдирма фироғингда.
Жаҳонда сулувлар кўп,
аммо ўхшашинг ҳеч йўқ.

Айтолмам сеҳринг сирин,
дил қуши тузоғингда.
Қанча кўп боқар эрсам,
шунча кўп дилим ташна,
Дариф тутма висолинг,
қолдирма чанқоғингда.
Умрга-умр кўшгай
ёрим Зоҳиджон дебон,
Айтар бўлсанг сен яшнаб,
шу чўгдай дулоғингда.

ДИЛ УЗИБ БЎЛМАС

Сен кетдинг фироқ қолди,
Доғингда дилим бирён,
Йўлингда нигоҳ қолди,
Кўйингда кўзим гирён,
Ҳажр ўтди ширин жондан,
Қутқаргил гумонлардан.
Сен кезган чаманлардан
Изларман бўлиб сарсон.
Аввалда олиб ақлим,
Васлинг дер эдинг аҳдим,
Охирда ёқиб бахтим,
Этма кўп дили вайрон.
Сайрарми гулсиз булбул,
Яйрарми сенсиз кўнгил,
На илож, боғ аро гул
Булбул деб ўртамас жон.
Найлай дил узиб бўлмас,
Ишқ тоғин бузиб бўлмас,
Зоҳиджон тўзим билмас,
Кўнгилга этиб фармон.

УМИД ВА ИРОДА

(Туркум)

АРЗАНДА ЭТМАС ҲАЁТ

Ҳаёт ахир ҳаёт экан-да,
Гоҳо ундоқ, гоҳида бундоқ.
Ҳаёт этмас экан арзанда,
Қаттиққўлдир, синайди ҳар чоқ.

Ҳаёт йўли бўлганми башанг,
Ўри тоғи, чўли, қири бор.
Асаб торин гоҳ этур тараанг,
Минг бир жумбоқ, минг бир сири бор.

Чигилларин ечмоқни излаб,
Ҳар ким ҳарён урар экан бош.
Бири борса ҳалол йўл билан,
Бири яшар унга отиб тош.

Гоҳ-гоҳ тўқнаш келиб иккиси,
Турфа савдо айлагай зоҳир.
Баъзан баланд келиб чаккиси.
Зирқиратар юракни огир.

Гоҳ уриниб, суришиб гоҳо,
Ҳаёт аччиқ-чучигин тотдим.
Билсам, яшаш экан бебаҳо
Юрагимда тонглар уйготдим.

Шумлик йўлин тўсмоқ учун ҳам
Дадил туриб яшамоқ керак.
Эзгуликнинг йўлига ҳар дам
Интилавер толиқмай юрак!

ҲАСАД

Топа қолиб қалба қиттай ин,
Ҳасад илдиз ота бошлади.
Сўнг илондай чирмаб дам сайин,
Инсофимни юлиб ташлади.

Нигоҳида кўрдим заҳиллик,
Фашлик ёғар эди тусидан.
Сеҳрларди қўзғаб баҳиллик,
Нарилатмай асло ўзидан.

Ёмон экан унинг авроғи,
Қўлдан кетди бир зумда эс-ҳуш,
Ҳайрон қолдим ром этган чоғи,
Дея бу ҳол ўнгимми ё туш.

Шунда мен бир бахтли одамнинг
Омадига қарадим қасддек.
Наълатлайман мен ўша дамни,
Тортган эди комига пастлик.

Оқлик қаро бўлди шу заҳот,
Қораликлар кўринди оппоқ.
Бир расволик банд этиб ҳайҳот!
Остин-устин бўлди ҳаммаёқ.

Икки ёққа бўлиндим шу кез,
Айландим мен икки инсонга.
Бирим кетди ҳасад ёққа тез,
Яна бирим виждон томонга.

Ҳушим, сақла виждоним омон,
Ҳасаднинг бир они минг офат.
Баҳилликдан қочаркан имон,
Йўқол, ҳасад деган касофат!

ТАНТИЛИК

Ҳасад деган жирканч туйғудан
Халос этди ўктам тантилик.
Уйғонгандек машъум уйқудан,
Дилдан чиқиб кетолмас ҳадик.

Эй тантилик, минг-минг тасанно,
Ҳасад деган бало бўлди гум.
У юракка ўрнаган асно
Одам бўлмай қолгандим бир зум.

Қайтиб келди мардлик, ҳотамлик,
Келди кенглик кўзга, кўнгилга.
Теграм яна топди кўркамлик,
Боз хотиржам боқурман элга.

Тантилик бор дилда йўқ, ғубор,
У бахш этар мардлик, жасорат.
У чекиниш билмайди зинҳор,
У бор ерда шавқу ҳарорат.

Тантиликда беҳад ҳикмат бор,
Этиб бўлмас саногин адо.
Ишонмасанг, такрор ва такрор
Юрагингга этиб кўргил жо.

ТУҲМАТ

Қўлингни торт беҳаё туҳмат,
Еқам бўшат, қасдлаб қўйди ким?!
Онанг бўҳтон, отанг хусумат,
Тунамоқчи бўлдингми бахтим?!

Қадримга қасд қилмишсан қаттиқ,
Йўлларимга босмишсан ёнтоқ.

Ғийбатларга сен тансиқ тортиқ,
Нуқул қора сен топган бўёқ.

Қасдинг чиндан ёмондан-ёмон,
Қинғир дилга сен қулай қурол.
Осонликча бермагайсан жон,
Сени мағлуб айламоқ маҳол.

Қасд қилдингми — қовжирар асаб,
Сочга қиров қўнар қасдингдан.
Кўзёш бўлар димиқан асаб,
Қовжирайди умр дастингдан.

Мана букун тўрт томонимдан
Даст бостириб келдинг поғаҳон,
Омад келган бахтли онимда,
Чогланмишсан йиқмоққа чунон.

Қайдасан эй тапти адолат,
Мен боши берк йўлларда қолдим.
Баъзиларга хушдир бу ҳолат,
Қўш юз шумлар минбарни олди.

Сенга муштоқ ўтмоқда фурсат,
Эй адолат, қудратинг кўрсат!

О Д И Л Л И К

Адолатнинг садоси келди:
— Лаббай, чида, мени кутиб тур!
— Мард бўл!— деган нидоси келди,
— Чекинма,— дер,— тадоригинг кўр!

Адолатга эмасдир осон,
Тўсмишлар гоҳ йўлга гов ташлаб.

Ҳатто уни этгайлар сарсон,
Тўғри қолиб, эгрига бошлаб.

Бари бир у ўз йўлини топар,
Бузмоқ учун шумлик қалъасин.
Боплаб тухмат илдизин чопар,
Тирқиратиб шумлик галасин.

Келар кечиб дуч келса гар сув,
Келар ошиб тўсса ҳамки ўт
Унинг учун бегона қўрқув,
Қасд қилганлар этолмас нобуд.

Ишонаман унга ҳамиша,
Курашларга ташланар дадил.
Чунки унга пок виждон пеша,
Шу боисдан ҳукмидир одил.

Шу боисдан унга топиниб,
Кўз тутаман мудом талпиниб.

Ғ А М - А Н Д У Х

Ғам эрмаги бўлдим мен лақма,
Йўлларимни тўсди яккалаб.
Дея мени тап-тайёр луқма,
Ғажимоқчи бўлди лаб ялаб.

Раҳму шафқат бегона ундан,
Нақ оч бўри таҳлиддир турқи.
Қаҳри қўзиб қараши шундан,
Бир-биридан совуқдир хулқи.

Хумдан чиққан бужур девдек ҳам
Кўринар гоҳ ўшшайиб, яниб.

Бергудек у борликқа барҳам,
Ютмоқ бўлар...
Боқаман ёниб.
Зўғумидан мен аста-аста

Кичраяман ўхшаб заррага.
У-чи, ҳамон бўлар барваста,
Умидсизлик тушгач орага.

Умид, шошил, менга нажот бер,
Ғамни кўргил, еб қўяман дер.

У М И Д

Умид, яна сен келиб такрор,
Тикландим мен сен бўлиб тиргак.
Далдаларинг мунис ва мадор,
Мунча ғамхўр, мунча сен сергак.

Қамдир қанча топсам ҳам қиёс,
Сен нақ зилол, салқин чашмадек.
Чўлдан чўллаб чиққанга энг соз
Халоскордек...
Сенда рўшнолик,

Сен тонгдирсан,
Қочгай зимистон.
Жилойингдан чарақлар олам.
Сен баҳорсан,
Дилдаги хазон
Дарҳол кетиб,
Яшнар чунонам.

Умид, яна сенга бир қиёс,
Сен ўхшайсан мунис онамга.

Шафқатинг бор оналарга хос,
Юпатсанг гар сиғмам оламга.

Умид, мени ташлаб кетма ҳеч,
Ҳамроҳ бўлиб қолгил эрта-кеч.

А Ф С У С

Омад кетиб, авласти афсус
Мазах қилиб нигоҳ ташлади.
Этиб тобу тоқатим тўс-тўс,
Бошин чайқаб кула бошлади.

Чиндан афсус нохуш бир туйғу,
Унда зарра бўслин инсоф йўқ.
Кечган куним айлабон оғу,
Таъқиб этди қилиб кўзни лўқ.

Ким қоқилса, унга кирар жон,
Ўртайверар, ўртар беасв.
Бетга солиб хатони ҳар он,
Ўкинчларни олдилар олов.

Этмоқ бўлиб шу ўтда каоб,
Юракка сих санчар аямай.
Йўлатмасдан ҳорғин кўзга хоб,
Тикан сочар ўрнимга атай.

Ҳар нарсанинг кушандаси бор,
Зийракликдан афсус бўлар мот.
Кўз очиб ким яшаса ҳушёр,
Тиғлаёлмас афсус, надомат.

Таскин, юпанч бўлгил халоскор,
Тиклайолмай қолдим-ку, қомат.

ТАСКИН

Мадад бўлдинг беминнат таскин,
Афсус ҳар гал осилган асно.
Қадамингни қад ростлаб босгин,—
Деб суядинг кўринмай асло.

Мен адашиб, қоқилган чоғим,
Ё терс боқса бевафо омад,
Уртагум деб турса дил доғи,
Қувиб солдинг қоч деб маломат.

Таскин, тойсам тиклан деб ҳар кез,
Юпатмоққа ошиқдинг ҳар чоқ.
Аммо ўзинг кўрмадим ҳаргиз,
Ўзни кўз-кўз қилмайсан мутлоқ.

Қандоқ бўлсанг, шундоқсан доим,
Содда, мунис, одил, пурҳиммат.
Дилгинамга кириб мулойим,
Берган далданг бари пурҳикмат.

Сен борсанки, енголмас афсус,
Найранглари бўлгуси тўс-тўс.

ЛОҚАЙДЛИК

Мунча совуқ нигоҳинг лоқайд,
Тошми, музми сендаги юрак.
Қимга сен наф келтиролдинг, айт,
Сув босса ҳам парвойингфалак,

Чўкканга қўл чўздингми сен ҳам,
Йиқилганга боқдингми ёхуд.
Маҳаллада юз берса мотам,
Олганмисан елкангга тобут.

Муштлашганда ёниб икки ёш,
Ажратай деб куйдирдингми жон.
Ҳаққа ноҳақ отар бўлса тош,
Бас!— дедингми мард бўлиб бир он.

Неки кўрсанг, тонасан мудом,
Мурдорлик кун кўрмоғи шундан.
Қувлик, шумлик бўлмайин тамом,
Пусиб омон юрмоғи шундан.

Черноблда қутирган бало,
Қасофатинг эмасми баттол.
Не-не кема ғарқ бўлар асно
Олдин олмай, боқдинг бемалол.

Қирдикоринг беҳад, бесаноқ,
Юрагингда йилт этган нур йўқ.
Сен бор ерда не қилсин равноқ.
Мурдорлардан-мурдорсан минг бор.

Минг бор сиртинг силлиқласанг ҳам,
Деб бўлмайди сени пок виждон.
Эл-юрт дардин тортмаган одам,
Қандай қилиб бўлсин чин инсон.

Халал берма, четга чиқ лоқайд,
Ивирсима, сафимиздан қайт!

Ҳ И М М А Т

Ҳиммат дилда бўлиб ҳукмрон,
Кўзга кенглик очди бағрини.
Тору танглик аллақай томон
Ғойиб бўлди ютиб заҳрини.

Кўтарилиб кўнгил кўк сари,
Зап сафоли кўринди олам.

Мунис бўлиб инсонлар бари,
Сеҳрлади мени ҳар одам.

Нурдан қочган жирканч канадай
Гумдон бўлди ҳасрат деган зот.
Лоқайдилик-чи, тўзиди бай-бай,
Қўршапарак каби шу заҳот.

Ҳиммат қўзғаб меҳру оқибат,
Одамларга талпинтирди дил.
Кимда кўрса ранжу уқубат,
Тўлиб кетди шафқатга кўнгил.

Ҳиммат тўкиб файзу фасоҳат,
Инсон қадрин тутгай кафтида.
Ҳимояти қишда ҳам роҳат,
Дилларда гул очгай тафтида.

Ҳиммат дилда бўлгач ҳукмрон,
Дилда шундай ҳислар пурзиё.
Еш боладай қувониб виждон,
Завқ мавжлангай нақ азим дарё.

Элда шундай доно нақл бор:
«Торга тору кенга кенг дунё».

КИБРУ ҲАВО

Ишлар башанг,
Хуш боқиб омад,
Қайфият чоғ ҳолатга кирди.
Кундан-кунга тикланиб қомат,
Гердаймоқ ҳам одатга кирди.

Руҳимда бир юксалиш жўшиб,
Ҳаволаниб кетдим кун сайин.

Кўнглимга бир эркалик тушиб,
Кўпга кўкдан боқдим атайин.

Боқсам, барча одам кўзимга,
Кичраймоққа тушди тобора.
Ҳеч келолмай қолдим ўзимга,
Хуш йиғ деган бўлди овора.

Қибру ҳаво хушёқар эди,
Димоғимда ёқимли бир шиш.
Бахтим кулиб хушбоқар эди,
Яйратарди бу ҳаволаниш.

Бундай боқсам, оёғим менинг
Ердан буткул узилмиш эди.
Иккала кўзқароғим менинг
Икки мастдек сузилмиш эди.

Мана энди, ҳувиллар ҳарёқ,
Ер-биродар бурмишди юзни.
Адо бўлиб шавқу иштиёқ,
Қўярга жой тополмам ўзни.

Гурур қурғур ўта авроқчи,
Сеҳри экан омонсиз сароб.
Шарму ҳаё учун қароқчи,
Инсонлигим этмишди хароб.

Нетай, қаҳри қаттиқ хижолат
Виждонимни юлиб ташлабди.
Қадримни-чи, суллоҳ маломат
Совуқ кулдай тўкиб ташлабди.

Мен омадни кўтаролмадим,
Истиқболим бўлди пойма-пой.
Дил майлини кута олмадим,
Қибру ҳаво сўнгги экан вой.

ИРОДАМ

Мизғиб қолма соқчи иродам,
Доим юрак каби бўл уйғон.
Қаслларинг кўп, ҳушёр бўл ҳар дам,
Унга-бунга чалғима мутлоқ.

Гурур деган афсункор бир дард,
Мени сендан қилсам дер жудо.
Енгиб бизни нафс деган номард,
Иккимизни этсам дер адо.

Эҳ, иродам, ҳирсу ҳаваслар
Гангитмасин тиндириб кўзни.
Ром этмасин мол-мулкпарастлар,
Нафратла боқ, тия бил ўзни.

Бу дунёда жозибалар кўп,
Қай бирини айтайин ёниб.
Не одамлар шайдоси бўлиб,
Чув тушдилар виждондан тониб.

Виждонимла бўлавер ҳамдам,
Шундагина қолурмиз омон.
Нобоп йўлдан қайирсанг ҳар дам,
Нолимайман, бўлгум сен томон.

Эзгуликнинг йўллари бисёр,
Шу йўллардан ёзгурма зинҳор.

САМО БУЙЛАБ

Уфқларнинг қизил чойшабин
Бошга тортиб ухлагач қуёш,
Астагина ийманган каби
Тоғ ортидан ой кўтарди бош.

Чўққи узра чиқиб олиб у
Само бўйлаб жила бошлади.
Туни билан билмайин уйқу,
Кўкка юлдуз экиб ташлади.

Т О Н Г

Шуъладор зар дўппи кийганча қуёш,
Тик тоғлар ортидан чиқарганда бош,
Борлиғи ёришиб, дея, мен бунда,
Ўзини кўрсатди дов-дарахт, тоғ-тош.

А Л А Н Г А М Д А Н

Дардим ютиб ётурман ёниб,
Тубсиз кўкка ўйчан қадаб кўз.
Алангамдан сачраб, ўрланиб
Кенг самога сочилди юлдуз.

Г О Ҳ И Г О Ҳ

Тўфон бўлиб қайнаган-тошган
Зап пишқирган селлар ҳам тинар.
Бўрон бўлиб ҳаддидан ошган
Зап ўшқирган еллар ҳам тинар.

Ўткинчилик бобида йиллар
Ўхшаб кетар елга ҳам селга.
Аммо йиллар кўринмай елар,
Қилғилиғин қилиб юрт-элга.

Йиллар ўтар ҳовлиқмай-петмай,
Унга ҳеч ким сололганми гов.
Ўтаверар дағдаға этмай,
Бу феълига ҳеч борми ўхшов.

Еллар, селлар келтирган офат,
Тиклангуси бўлса ҳам оғир.
Аммо йиллар берган талафот,
Тикланмоғи мумкинми, ахир?!

Шу ҳақда гоҳ ўртайман бағир.

ЕНИБ-УЧМАГИН

Хушомадлар авроғига учмагин,
Капалакдай гулдаи-гулга кўчмагин.
Тонгингни топ токи қадринг бор экан,
Тезде ёниб тез орада ўчмагин.

Олов эсанг бир ўчоққа келгин кор,
Нафсиз ёниб, нафсиз ўчмоқ не даркор.
Умринг совуқ кулдай совурма ҳар бор,
Нодон-ла бир ариқдан сув ичмагин.

Шумлар чертиб ўтмасин дил торингни,
Жондай асра элда эътиборингни.
Ўзгани деб, бой берма дилдорингни,
Армонда ёш тўкиб, ёстиқ қучмагин.

Қуш бўлсанг гар лочин янглиғ ҳаволан,
Е булбулдек камтар туриб наволан.
Шавқ бағишлаб эл меҳрида ардоғлан.
Жондан кесчанг кеч, инсофдан кечмагин.

Ешлик баҳор, тезде ўтиб кетади,
Ҳаш-паш демай, ёз ҳам келиб етади.
Эккан ўрар, экмаганлар нетади?
Панд еб, афсус оғусини ичмагин.

Бошдан кечар турфа сиру синоат,
Чунки ҳаёт синар ҳар кун, ҳар соат.
Зоҳиджон дер,— элдан кўрсанг маломат,
Ўзингдан кўр, важлар тўқиб бичмагин.

ЧИДАГАНГА ЧИҚАРГАН

(Ҳазил)

Шоирдан гар эр қилур эрсанг
Бардошли бўл, эсли бўл доим.
Енгилликка агар эрк берсанг,
Турмуш бўлур қиёмат-қойим.

Чунки доим ижод баҳона
Танҳо ташлаб — ташлаб кетади.
Кўз олдингда бошқа жанона —
Мақтовини бошлаб кетади.

Сен туриб у ўзгага ҳар дам
Шеър айтишни бас қилолмайди.
Ўзгаларни сархуш қилса ҳам,
Шеъри сени маст қилолмайди.

Чунки сенда яшайди пинҳон
Дил кемирган рашк гулгуласи.
Шубҳалардан нари юр ҳар он,
Бўлай десанг чин маҳбубаси.

Енма боқса барноларга гар,
Шоир деган нигоҳ солади.
Гўзалларга боқмаса агар,
Қайдан кўркам ёза олади.

Бошқаларга шоирнинг ҳар чоғ
Бағишланмиш илҳомин кучи.
Менга-чи,— деб қолсанг баногаҳ
Сенга буткул,— дер — қаламучи.

Бўла олур, шоирга хотин —
Қим мард туриб бунга чидаркан.
Шоир олов, ёнма нақ ўтин,
Буни чидаганга чиқарган.

Ялта

ГУРУР ВА НАФС

Гурур ва нафс нақ ток новдаси,
Фовлаб кетар қараб турмасанг.
Шохлайверар қолиб гавдаси,
Қулаб кетар чора кўрмасанг.

Ҳушёрлик ҳам нақ зукко боғбон,
Билади у қачон не даркор.
Нокерагин хомтоклаб чунон,
Дард сезса гар даф этар ҳар он.

Боғбон қараб оби ҳавога,
Токни очиб, тагин чопади.
Қолмагин деб ногоҳ балога,
Кечиктирмай кертиб, ёпади.

Гурур ва нафс нақ ток новдаси.

ТУРТЛИКЛАР

ЁТГАЙ ОЁҚ ОСТИДА

Мардлар жасоратидан жўн қилич ҳам беҳато
Чақмоқдай чақин чақиб, чирпирар ёв устида.
Номард одам шавкатли шамшир тутса ҳам
ҳатто,
Шамширдан шуҳрат кетиб, ётгай оёқ остида.

БОҚҚИЛ

Боққил, мағрур одам, барқ урган кўкка,
Қўйнида ой, қуёш, ҳадсиз жавоҳир.
У қаддин эгаси ҳам доим уфққа,
Кўкдан ерга тушиб қолганми, ахир.

УМР

Бор менинг кўзларга кўринмас йўрғам,
Қифтида гоҳ шодман, гоҳида пургам.
Билолмам, манзилим яқинми, йироқ,
Йўртади уйқиму уйғогимда ҳам.

ЎТАДИЮ КЕТАДИ

Меҳнат билан келган обрў
бир умрга етади,
Тўй-ҳашамдан келган шов-шув
ўтадию кетади.

БАХШИЙДА МЕН

Тингла меҳрим жонажон юрт,
дилдан изҳорим сенга,
Шавқу илҳомингда ўсдим,
завқли ашъорим сенга.
Не мурод этсам кўролдим
ҳимматингдан эй Ватан,
Минг фидо жон айласам оз,
эй мададкорим сенга
Эзгуликка сен маконсан,
йўлларинг нурли мудом,
Ер юзига тинчлик аҳдинг,
дилдан алёрим сенга.
Урлади авжу камолинг
қоинот пештоқига,

Кенг жаҳон тенг дер тасанно,
эй фазокорим сенга.
Барча элни менга тенгдош
айладинг қадрим баланд,
Бу аҳиллик ўлкасида
дилдаги борим сенга.
Файзу равноқингга умрим
айлайн бахшида мен,
Иўқса Зоҳиджон яшашнинг
борми даркори менга.

БОШГА ТУШСА БИЛАРСАН

Парво қилмай, юрак-бағрим қовурма,
Яшнаб турган умид гулин совурма

Парво қилсанг, қилмасанг ҳам фидоман,
Шўрлик шайдо дилга ноҳақ тиг урма.

Ишқ дардидай душвор дард ҳеч топилмас,
Сен бу дардни тортмай, осон деб юрма.

Ишқ савдоси бошга тушса биларсан,
Бошга тушиб, мендек ёниб, ўй сурма.

Мен биламан, шайдоларинг сони йўқ,
Ҳаволаниб нигоҳинг четга бурма.

Олтин ўтда, ишқ ўртангач билинар,
Зоҳиджоннинг бардошини кам билма.

Гаера

ҲУЗУРИ ЖОНСАН

Мунча ҳузури жонсан
она юртим сабоси,
Мунчалар дилрабосан
кумуш тонглаар сафоси.
Қараб кўз узолмайман,
лолман, сўз тузолмайман,
Афсунгар водийларнинг
хуш олганда жилоси.
Қушлар билан бу кўнгил
ҳаволанур ҳамиша.
Кўкни тўлдирса ҳар гал
турналарнинг нидоси.
Тоғлар оша кезган он
туйғуда танг қолур ҳол,
Қоялардан отилса
шалолалар шарроси.
Қайга боқсам минг олам
завқу сафо гашти бор,
Сархуш этган фараҳли
мен шу юрт мубталоси.
Қайтса ҳам ўз шаҳрига
Зоҳиджон боши кўкда,
Қуршаб ҳар гал кўкўпар
биноларнинг зиёси.

МУЖАССАМДИР

Сенинг кўйингда юртим минг
фидо жон айласам камдир,
Олислаб кетгудек эрсам,
Хаёлим сен билан жамдир.
Эурсан шунчалар мунис,
Кўзимга тўтиё гардинг

Сувинг жон роҳати, ҳар бир —
Жилоинг тотли оламдир.
Шарафли Иттифоқ ичра
Сен ҳам эъзозли маъвосан,
Қи тенглар ичра тенгликда
Азиз номинг мукаррамдир.
Сенга шону шараф келса,
Қўнгил тоғинг қадар ўсгай,
Йўлинг пахтаг каби оппоқ,
Келар кунлар муаззамдир.
Жамолингни кўриб ўлкам,
Қўнгил сойлар қадар жўшгай,
Қамолиннга-камол қўшган
Аҳил эл шоду хуррамдир.
Садоқат бирла Зоҳиджон
Агар қадрингни мадҳ этса,
Поёнсиз ўлкага меҳру
Муҳаббат ҳам мужассамдир.

Э М А С

Қўнга терс юрганни эл-юрт
оқилу доно демас,
Уйламай ким сўйласа гар,
лафзи пурмаъно эмас.
Эзгу ишга қўшди ким бош,
топгуси файзу камол,
Оқибатсиз оқибат хор,
ҳеч киши ошно демас.
Ким фидокор эрса топди
жонига жондошларини,
Феъли дарё тортадир дил,
ҳеч қачон танҳо эмас.
Лойиқи эъзоз бўлурму
эл аро нотантилар,

Танти бўл, нотантилардан
яхшилнк пайдо эмас.
Кўзни тўқ тут, гар ҳаловат
нетасанг оламда сен,
Умри осойиш кечар мол —
мулкка ким шайдо эмас.
Кўнгли поклар даврасидан
олди Зоҳиджон сабоқ,
Шу сабабдан эзгуликдан
қўйлаши бежо эмас.

НЕТАЙ МЕН ИНТИЗОРИ

Висолга етиб келди
ҳамманинг севган ёри,
Бизнинг ёрдан дарак йўқ,
бунда мен интизори.
Ошиқлар шоду ҳайрон,
машуқларда карашма,
Висолгоҳда танҳо мен
бўлдим ҳоли ночори.
Не гуноҳим боридан
кўнглимни чўктирур ёр,
Нечун менга раводир
бундай аччиқ озори.
Ой ҳам чиқди фалакка,
оташ тушди юракка,
Гумон кириб тилакка,
бузилди кўнглим тори.
Тарқар бўлди ошиқлар
машуқларин кузатиб,
Нетарди бўлсам шодон
мен ҳам шулар қатори.

Кутганим-кутган дебон,
Зоҳиджон қолди ёлғиз,
Ўла-ўлгунча мен шу
ёр васлининг хумори.

ЭТМОҒИ БОР

Юрма омадни абад деб,
Бир келиб, кетмоғи бор,
Ўйламай боссанг қадам ул,
Мангу зор этмоғи бор.
Телба кўнгил майлига кўп
Юрмагил девонавор,
Кўрку кар айлабки қадринг
Бошига етмоғи бор.
Қимга айлабдир вафо, айт,
Мансабу мол-мулк ахир,
Қўйма хирс бойликка зинҳор,
Зумда ул йитмоғи бор.
Нафснинг аждарҳолигини
Қимки енгмоқ эрса гар,
Барча эзгу ниятига
Бир куни етмоғи бор.
Бахту омаднинг калити
Меҳнату заҳматдадир.
Иўқса ризқ миннатда қолғай,
доғи дил титроғи бор.
Қанча-қанча сир-синоат
Кўрди Зоҳиджон инои,
Билганини кўзни оч деб,
Шеър этиб битмоғи бор.

ТАБАССУМ ҚИЛ

Жонгинам, бир бор кул, бир табассум қил,
Чеҳрангни ёритиб, тонгдай маъсум қил.
Кулгингдан маюс бу борлиқ яшнасин,
Феълингни баҳорги ўктам мавсум қил.

Кулсанг гар чарақлаб юз очгай олам,
Тумандай таралиб кетгай ғам-алам.
Билсайди ҳар ким изтироб надир.
Бунча зиқ боқмасди одамга-одам.

Жонгинам, бир бор кул, кулиб кўтар бош,
Булутлар ортидан чиққандай қуёш.
Заррача фироқ ҳам билки, тордан зил,
Уни кўтармоққа қайдан тонай дош.

Жонгинам, бир бор кул, бир табассум қил.

СЕНСИЗ ЎТГАН КУН

Ғарибу паришон сенсиз ўтган кун,
Япроғин дув тўккан кузга ўхшайман.
Файзи йўқ, шипшийда сенсиз ўтган кун,
Қақраган, ташна ер — бўзга ўхшайман.

Булутли тунд осмон сенсиз ўтган кун,
Қуёшин йўқотган ёзга ўхшайман.
Ожизу ногирон сенсиз ўтган кун,
Торлари узилган созга ўхшайман.

Кел, қутқар, сафоли сенла ўтган кун,
Сен билан дунёда борга ўхшайман.
Зоҳиджон, наволи сенла ўтган кун,
Сен билан жарангдор торга ўхшайман.

ЕР КҮЧАСИДА

Хушим оғиб боз кезаман ёр кўчасида,
Айб айламанг, кўрсангиз минг бор кўчасида.
Дарду дилим тунлари бедор кўчасида,
Мен ҳар дарахт, тошига хуштор кўчасида.

Кенг жаҳон кўркамлиги гўё шу томонда,
Мунису ўктамлиги гўё шу томонда.
Шавқининг там-тамлиги гўё шу томонда,
Шу сабаб мен кезмишам дилдор кўчасида.

Шу кўчага беркинади кўнглим қуёши,
Чиққунича минг бор тугар тоқатим доши.
Шайдолигим авж олади, йўқдир одоши,
Шу сабаб мен сарсари такрор кўчасида.

Чиққанида тўлиб кетар олам сафога,
Муаттарлик ато бўлиб сархуш сабога.
Қаршилайман жонни тикиб меҳру вафога,
Шу сабаб зор-зор Зоҳиджон ёр кўчасида.

БИЛСАНГ ЭРДИ

Қутқариб ҳижрон чўлидан.
Тут восил бўетонини,
Ўртама бу ишқ йўлида
Сенга ташна жонини.
Ой мисол, юлдуз мисоли
Тунлари кўз юммадим,
Йилга тенг дер интизоринг
Лаҳзалар тугёнини.
Зим-зиё даргоҳга ўхшар
Бир кўрарга зор кўнгил,

Ҳуш боқиб этгил нурафшон
Сен бу дил ошёнини.
Этмасин деб эл маломат,
Айладим дардим ниҳон,
Қай муҳитга сиғдирай ишқ
Қўзгаган уммонини.
Қимга мен кўнглим бўшатмоқ
Билмайин хайрону лол,
Билсанг эрди минг гумонла
Дил олишган онини.
Ноилож бир кўйда қолди
Шўрли Зоҳиджон бу он,
Биргаликда айла мумтоз
Севгимиз достонини.

ҚАЙДА БОР

Билмаган эрканман эркам
Сенсиз осон бўлмади,
Не сафолар кўрдим, аммо
Айш фаровон бўлмади.
Маҳлиқолар даврасида
Неча бор бўлдим ва лек,
Ҳаста кўнглимга сенингдек
Зарра дармон бўлмади.
Неча зеболарни кўрдим
Кўрки дерлар дилрабо,
Сенга бўлган ишқ алар
Ҳуснига қурбон бўлмади.
Бирга обод эрди кўнглим
Энди ношоду ғариб,
Бу ҳароб дил ўзгалар
Меҳрила бўстон бўлмади.

Сенла ўктам туйғулар
Аршида мен сархуш эдим.
Босди зоғдек шум аёллар,
Дил нурафшон бўлмади.
Сенга Зоҳиджонча шайдо
Зору хайрон қайда бор,
Қанча озорингга кўнди,
Ишқи тўзон бўлмади.

ТУЛКИ — КУЛКИ

Қадимда адашиб-адашиб омад,
Тулкига ўнг боқиб амалдор этмиш,
Шу ондан тулкиой кўрсатиб қомат,
Даҳолик даъволаб, ҳаволаб кетмиш.

Қараса, амалда катта имкон бор,
Ўзини танитиб қўймоқ бўлибди.
Атрофга хешларин этиб устивор
Дахлсиз бўлдим деб, кўнгли тўлибди.

Шундан сўнг ҳар томон боқиб тулкиой,
Айрим ҳолатларни келтирмабди хуш,
Ўйлабди: «Баъзи хил жондор ем емай,
Тановвул этур эт, боис недир, хўш?»

Туёқли жондорлар кўпи ем ошар,
Не учун булар ҳам гўшт емайдилар.
Наздимда жондорлар нотўғри яшар,
Баъзилар бунга ҳеч индамайдилар».

— Чақиринг, дебди у,— абжир қуёни,
Қув эчки, югурик Қийикни дарҳол.
Ландовур Туяни, Айиқ полвонни
Юрмасин билганин қилиб бемалол.

Саҳродан олиниб келинмиш Туя,
Тулкиой кўз ташлаб боқмиш улуғвор.
Дермиш у:— Дўмбайган ўркач ножўя,
Кифтдаги бу юкнинг нимаси даркор?

Ҳой, эчки, соқолга бало борми, айт,
Қоқишоқ жуссангга ярашмас соқол.
Ҳали сен чол эмас, бу ҳолатдан қайт,
Селкиллаб турмасин, гумдон қил дарҳол.

Айт-чи, фил, не учун тумшугингда дум,
Ортингга ол дарҳол, модами шу ҳам.
Йўлбарсвой, эскича сендаги удум,
Зарурми киймоқлик йўл-йўл беқасам!..

Демиш боз:— Ҳой, Қийик, олифталик бас,
Бошдаги бу шохлар ортиқча ҳашам.
Бу таҳлит юришлик камтарлик эмас,
Бу танбеҳ тегишли бошқаларга ҳам.

Тўнканинг устига чўнқайиб олиб,
Тулкиой керилиб жаврабди, бай-бай.
Атрофга истехзо билан кўз солиб,
Кўпларнинг дилини доғлабди атай.

Андиша отини фаҳм этиб кўрқоқ,
Табиат қопунин писанд қилмабди.
Билмади комига тортганин ботқоқ,
Яхшилар удумин кўзга илмабди.

Андиша косаси лиқ тўлгач, жонзот —
Дебди:— Бас, кўзингни очгил каттароқ.
Ҳаммани масхара қилгунча бот-бот

Ортадаги тумтароқ ўз думингга боқ!
Лозимми буни ҳам юлиб ташламоқ!

Жуфтакни ростлабди бошбошдоқ тулки.
Шу-шу у ҳар ёқда эмишдир кулки.

АРСЛОННИНГ ЎЛИМИ

Бир ўрмонда ногихон
юз берди оғир мотам,
Жамики жондор зотин
бошин эгиб қўйди ғам.
Даррандалар шоҳи Шер
умрин йўли узилди,
Нураб кетгандек олам,
қўплар кўнгли бузилди.
Мотам бўлди улугвор,
кўрилмаган бундоғи,
Жами жондор қатнашди
худди йўқдек адоғи.

* * *

Мотам ҳам ўтди-кетди,
Турмуш тушди изига,
Урнини қув Шер олди,
ҳаёт тўхтасин нега?!
Беш қўл тенг эмас экан,
пасту баланд кўринди,
Қинғирлиги пинҳонлар
наф кўзлаш-чун уринди.
Не ҳам дердик, оғир дам
феълу атвор сезилар,
Асил айнимас экан,
пасткашдан дил эзилар

Марҳумдан наф кўрса ҳам,
чекканмиз деб изтироб,
Узни ночор туйган шум —
жондорлар йиртди ниқоб.
Ювош кўринган Бўри
башараси билинди,
Қабиҳлиги фош бўлиб,
тумшугиндан илинди.
Сулаймон ўлиб, девлар
қутулди деган гап бор,
Шу нақлга ўхшаган
беюзлик бўлди ошкор.
Айёр тулки марҳумнинг
шаънига отди тошлар,
Қадрим йўқ эди дея,
ёлғондан тўкди ёшлар.
Чиябўри чийиллаб,
артиб ифлос тумшугин,
Ҳалоллик даъво қилди,
сочиб фитнес уруғин
Қилган бўлса не шумлик,
марҳумга у ағдарди,
Сувдан қуруқ чиқмоқлик
йўл-йўригин ахтарди.
Биладики, тирилик,
изза қилмас марҳумлар,
Шу боис тўнкар туҳмат
виждонидан маҳрумлар.
Шу йўлла қаро юзни
оқ кўрсатмоқ бўлишди,
Марҳум обрўсин янчиб,
обрў олмоқ бўлишди.
Шунчалар ҳам пасткашлик
бўларми бу жаҳонда,
Не ҳам дердик, шумлар шум,
ҳайвон ахир ҳайвон-да!

Қиссадан ҳисса шулким,
булардан бўл эҳтиёт,
Минг суркалиб келса ҳам,
Қаҳри қаттиқ, феъли ёт.
Эриб кетмасин кўнгил,
тулкиларча бўзлашдан,
Минг ўргил, гар қоқилсанг,
тоймас сени тузлашдан.

1984 йил, Апрель, Рига,

САВОЛУ ЖАВОБ

Дегайлар маймундан яралмиш одам,
Исботлэъ берди фан далиллаб обдан
— Лек, одам маймунга айланиши ҳам
Мумкинми?
Шу савол қийнайди кўпдан.

— Мумкин,— деб мен дарҳол бераман
жавоб.

Етарли бунинг-чун далилу исбот,
Кимда-ким бемеъёр нўш этса шароб,
Маймунга айланиб қолгусидир бот.

Маймунга айланур шуҳратпараст ҳам,
Лекин бу ҳолатнинг дарди кўп ёмон.
Довруққа ўчликка ўрганган одам
Инсонлик сафига қайтмоғи гумон.

Чунки бу дард кўринмас яққол,
Рак каби пинҳона авжлаб кетади.

Ээ-хушга бу ҳолат келтириб завол,
Қадру қимматга тез футур етади.

Бундайлар ҳар бошлиқ оёгин ўлиб,
Мансабсиз одамни янчиб ўтади.
Нафи бор кимсанинг раъйини топиб,
Ўз қадрин остона қилиб тутади.

Теги-тўшлар ўгити бўлиб нописанд,
Куйинган кимсани бахил дер дарров.
Барчадан у ўзни кўрсатиб баланд,
— Кўзни оч!— деса ким кўрингуси ёв.

Шон-шуҳрат гадоси, довруққа тўймай,
Тобора авжланиб ўрлашни кўзлар.
Ўзидан сағалча ўзганни суймай,
Иложин топдими, кўз юммай тузлар.

Шон-шуҳрат гадосин эпламоқ душвор,
Юз-хотир деган гап бўлғай тўғаноқ.
Бундайлар қисмати вой зрур ҳар бор,
Инсонлик шаънидан мутлақо йироқ.

Одамзод маймунга айланурми деб,
Сўрадинг, мен дарҳол айладим жавоб:
Ўйнатгай инсонни маймундай қилиб
Шон-шуҳрат сароби ва маккор шароб.

НЕ ДЕРСАН

Десалар,— йигитлик пайти тарк этди,
Манглайга ариқча нақшлаб кетди.
Жўшмоқ бас, босиқлик фурсати етди,
Хилватда ёр кутмоқ айёми битди.
Бунга не дегайсан?

— Не дердим, кўнаман,
Кўнглим кўнмайди.

Десалар,— юзингдан тараглик қочмиш,
Чеҳрангга ажин тўр ёймоқақ шошмиш.
Сочингга фурсат оқ нуқралар сочмиш,
Сенинг-чун хушторлик энди одошмиш,
Десалар, не дерсан?

— Не дердим, кўнаман,
Кўнглим кўнмайди.

Қарагни, қапшарга минмиш кўзойнак,
Шавқларинг битгандир ёздаги сойдек,
Бир жонон хуш боқса тўлишган ойдек,
Эирсан офтобга рўбарў мойдек,
Десалар, не дерсан?

— Не дердим,
Дош бермасман-ов,
Дил алғов-далғов.

ЁР КЕЛАРМИШ

Ғунчалар, айланг табассум,
гул очинг хуш бўй тараб.
Эрка қушлар чарх уриб шўх —
сайрангиз кўкдан қараб.
Шодлигим тулқииларидек
оққил эй сой шарқираб.
Айлабон нурдан паёндоз,
кўкка чиқ ой ярқираб.
Ёр келармиш, ёр келармиш
ёр келармиш яшнабон.

Қувлашиб шаббодалар шод,
ёр йўлин тез тозаланг,
Мен бу ерда кутганимни
унга тез овозаланг.
Дов-дарахтлар шохни тортиб,
ўтказинг қилмай таранг.
Сўқма йўл бир баҳя юмшанг
бўлмайин ортиқ заранг.
Ёр келармиш, ёр келармиш,
ёр келармиш яшнабон.
Шошма кўнглим, ёр томондан
бир ажаб хуш бўй эсар
Дилда етган интизорлик
доғининг захрин кесар.
Ташрифига жон тасаддуқ,
ҳар сафар шавқим безар.
Қанча юлдуз бўлса сочсам
ёр бошидан мисли зар —
Дер Зоҳиджон, ёр келармиш,
ёр келармиш яшнабон.

ЭЙ МЕНИНГ ОТАШ КЎНГЛИМ

Умр ўтмоғин қўймас,
Хорма ҳамон ёш кўнглим,
Ҳаёт шавқин сўндирма
Эй, менинг оташ кўнглим.
Йиллар юки тобора
Кифтдан зилдай босса ҳам,
Қаддимни буктирмасдан,
Беравер бардош кўнглим.
Қара баҳор онига,
Еру кўкда тароват
Кўклам билан ҳамиша
Бўлавер йўлдош, кўнглим.

Тонг боқмоқда онадек,
Елкада тутиб қуёш,
Тонглар тароватига
Узни эт йўлдош, кўнглим.
Фунчалар табассуми
Элга гул этмиш инъом,
Фунчалар ҳимматига
Бўлавер сирдош, кўнглим.
Чаманда қумри, булбул —
Хониши этгай афсул
Қушлардай кўкка талпин,
Давонлардан ош, кўнглим.
Ёз иссиқ қўйини очса,
Ҳар гал тўкинлик бошлаб,
Ёздан ўктамлик ўрган
Менинг серқуёш кўнглим.
Булут йўлатма асло
Орзулар осмонига.
Мисли тиниқ булоқдай
Мудом қайнаб, тош кўнглим.
Кузда нозу неъматдан
Мевазор шохи ларзон.
Сахий куздай борлигинг
Элга тўкиб, соч кўнглим.
Сочу соқоли оппоқ
Файласуфдай қиш боқса
Иссиқ-совуқдан дарс ол,
Товламасдан бош, кўнглим.
Табиат ҳеч тенги йўқ
Буюк устоди аълам,
Табиат фарзандисан,
Кўзинг катта оч, кўнглим.
Қара, ҳаёт қандай соз,
Қандай гўзал, дилнавоз,
Уни татитмасларга
Қаҳринг бўлсин тош, кўнглим.

Пасту баланд йўқ эмас,
Пасткашликлар йўлин тўс,
Яхшиларни ёмондан
Асрамоққа шош, кўнглим.
Дўстга хиёнат этмоқ
Мурдорликнинг мурдори,
Нотанти, ножинсларни
Аямай эт фош кўнглим.
Ишқ деган сеҳр ҳам бор,
Ишқсиз менинг ўлганим,
Ишқдан ажрама, аммо,—
Бўлмагил бебош, кўнглим.

ОРЗУМАНД БЎЛСИН

Юрак кенгликда бул дарё,
Қониққан дил чаман бўлсин,
Десинлар меҳри кенг дунё,
Талай эл орзуманд бўлсин.
Адолатнинг йўлин тутгил,
Адоват муккадан кетгай,
Мудом феълингни тут аъло,
Эл ичра арзуманд бўлсин.
Юрак руҳингни эт равшан,
Кишилар кўнгли чоғ ўлгай,
Десинлар хулқи хуш якто,
Суйиб эл меҳри банд бўлсин.
Димоғ қўймоқ билан асло
Баландлик кўрдими пастлик,
Қуёш янглиғ эгил ерга,
Мудом авжинг баланд бўлсин.
Юрак игна кўзидан ҳам
Узингни тангу тор айла,
Евузлик топмасин маъво,
Қаломи нописанд бўлсин.

Зоҳиджон қалбини чоғлар
Мудом эл-юрт муродиға,
Замона бўлди руҳафзо,
Яшаш боз болу қанд бўлсин.

РАВОМУ

Айни ёзнинг чилласи
чирсиллаган онда,
Саратон сариғлиги
нақ тобига келган чоғ,
Ногаҳоний ел эсиб,
қолдириб тўзонида,
Ўзни уриб ҳар томон,
гувиллади баногоҳ.
Ҳаволанган шод қушлар
дарҳол панага учди,
Қулф урган экин-тикин
унда-бунда еди лат,
Баъзи бир дов-дарахтдан
шоҳ-шабба синиб тушди.
Дилга дилгирлик чўкиб,
караҳт этди бир муддат.
Шунда тезда топишиб,
дайди қора булутлар
Тўсиб қуёш юзини,
қоронғилик фарқ этди.
Само гулдираб бўғиқ,
чақмоқ чақнатди ўтлар,
Сўнгра дўл билан ёмғир
ерни савалай кетди.
Вақтинчалик бу ҳолат
чўзилмади узоққа.
Яна осмон чарақлаб,
қуёш ярақлаб кетди.

Хира бўлган таъбимиз
 ўшаб тиниқ булоққа,
Шавқларимиз юракда
 сойдек шарақлаб кетди.
Ногаҳоний бу ҳолдан
 нохуш хотира қолди,
Аммо у этолмади
 ёзнинг авжини бекор,
Уткинчи мушкулликдан
 дарҳол бўлиб бетоқат,
Равому бутун бир ёз —
 фаслин демоқ бадкирдор?!
Қилғиликни қилган ел —
 шумлиги қолиб четда,
Қачонгача бегуноҳ
 ёз дейилмиш айбдор.
Уйлаб кўринг-чи, бир бор...

ЭЛДА ЭЪЗОЗ ИСТАСАНГ

Айла дилкашлик ҳамиша
 оқилу доно билан,
Айла дилдорликни сен чин
 хулқи хуш барно билан.
Сирти силлиқлик бўлурму
 қадри қимматга гаров,
Ботининг ораста айла
 мағзи соз маъно билан.
Элда эъзоз истасанг гар
 кўзла поклик даврасин,
Бирга бўлгил шавқли меҳнат
 гаштига ошно билан.
Бир келур оламга одам,
 гар фароғат истасанг,

Ўз ҳаётинг айла пайванд
бир гули раъно билан.
Даҳр аро не сир-синоат
кўрмади бу Зоҳиджон,
Ҳормайин пок ўтказ умринг
файзи соз асно билан.

МУНДАРИЖА

Оқ йўл, эй вақт карвони!	3
Репрессия қурбонларига	4
Она ҳайкали	5
Асрлар ҳам ўхшар одамга	6
Ошкоралик	7
Қизил эшелон	9
Уруш асорати	11
Номаълум солдат	13
Салом, Пушкин	14
Тепа ва тоғлар	15
Қайда эди	16
Хушомад	16
Пиёдалар	16
Кўзёш фонтани	17
Соҳилдаги ўйлар	18
Шафқатга муҳтож	20
Ўйлайман	21
Меҳрим кошонасидан	21
Кечолмайман	22
Тўккил дилда борингни	23
Ўнгимми ё тушимми	23
Хаёллар	24
Кўнглим осмони	25
Тасанно!	25
Ер айланай	26
Ўргулай	27
Шайланиб қолди	27

Мактубинг	: : : :	28
Уртадинг-ку!	: : : :	29
Этмасин	: : : :	29
Эъзоз истасанг	: : : :	30
Қутқаргил	: : : :	31
Жисму жоним ёнди-ку	: : : :	32
Қиё боқсанг	: : : :	32
Бўлдим хумор	: : : :	33
Жоним борича	: : : :	34
Кўнглимга оташлар	: : : :	34
Сени кўрган онимдан	: : : :	35
Зеболаниб	: : : :	36
Ёр айланай	: : : :	37
Умримга-умр қўшгай	: : : :	37
Дил узиб бўлмас	: : : :	38
Умид ва ирода (<i>туркум</i>)	: : : :	39
Ҳасад	: : : :	40
Тантилик	: : : :	41
Тухмат	: : : :	41
Одиллик	: : : :	42
Ғам-андуҳ	: : : :	43
Умид	: : : :	44
Афсус	: : : :	45
Таскин	: : : :	46
Лоқайдлик	: : : :	46
Ҳиммат	: : : :	47
Кибру ҳаво	: : : :	48
Иродам : : :	: : : :	50
Само бўйлаб	: : : :	50
Тонг	: : : :	51
Алангамдан	: : : :	51
Гоҳи гоҳ	: : : :	51
Ениб ўчмагин	: : : :	52
Чидаганга чиқарган	: : : :	53
Ғурур ва нафс	: : : :	54
Тўртгликлар	: : : :	54

Бахшийда мен	55
Бошга тушса биларсан	56
Хузури жонсан	57
Мужассамдир	57
Эмас	58
Нетай мен интизори	59
Этмоғи бор	60
Табассум қил	61
Сенсиз ўтган умр	61
Ер кўчасида	62
Билсанг эрди	62
Қайда бор	63
Тулки — кулки	64
Арслоннинг ўлими	66
Саволу жавоб	68
Не дерсан	69
Ер келармиш	70
Эй менинг оташ кўнглим	71
Орзуманд бўлсин	73
Равому : : :	74
Элда эъзоз истасанг	75

Литературно-художественное издание

Захиджан Абидов
СТРЕМЛЮСЬ К ТЕБЕ
Стихи

Художник **Г. Бакирова**

Ташкент
издательство Литературы и искусства им. Гафура Гуляма

На узбекском языке

Адабий-вадий нашр

Зоҳиджон Обидов
СЕНГА ТАЛПИНАМАН
Шеърлар

Муҳаррир **М. Ҳайдаров**

Расмлар муҳаррири **А. Мамажонов**

Техн. муҳаррир **Р. Раҳматуллина**

Мусаҳҳиҳ **О. Турдибекова**

ИБ № 4653

Босмахонага берилди 21.02.90. Босишги рухсат этилди 14.09.90.
формати 70 × 90/32. Босмахона қўзи №1. Адабий гарнитура. Юқор
ри босма. Шартли босма л. 2,92. Шартли кр. — отгиск 3,08. Нашр
л 3,24. Тиражи 10 000. Заказ №1341. Баҳоси 40 т. Шартнома 216—89.

Гафур Гулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти. 700129. Тош
кент, Навоий кўчаси 30.

Ўзбекистон ССР матбуот Давлат комитети «Матбуот» матбаа иш
лаб чиқариш бирлашмасининг бош қорхонаси. Тошкент — 700129.
Навоий кўчаси 30.